

Miskolci Egyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Büntetőjogi és Kriminológiai Intézeti Tanszék

SZAKDOLGOZAT

A Covid-19 járvány bűnözésre gyakorolt hatása

Konzulens:

Csemáné Dr. Váradi Erika PhD LLM

Szerző:

Bíró József

Miskolc, 2025

University of Miskolc
Faculty of Law
Department of Criminal Law and Criminology

T H E S I S

The impact of the Covid-19 pandemic on crime

Tutor:

Dr. Erika Varadi-Csema PhD LLM

Author:

Bíró József

Miskolc, 2025

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2
2. A Covid-19 betegség bemutatása	4
2.1. A Covid-19 járvány terjedése Magyarországon	5
2.2. A járvány megfékezése céljából tett kormányzati lépések	9
2.3. A hazai járvány összegzése	13
3. Bűnügyi statisztikák a koronavírus-járvány idején (2020-2023)	14
3.1. Az összébűnözés mutatójának változása	15
4. Az élet és testi épség elleni bűncselekmények	16
4.1. A kapcsolat és családon belüli erőszak	18
5. A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények	21
6. A vagyon elleni bűncselekmények	24
6.1. A lopás	24
6.2. A rablás	25
6.3. A csalás	27
6.4. A sikkasztás	29
7. A korrupciós bűncselekmények	31
8. A látens bűnözés	33
9. Összefoglalás	35
10. Irodalomjegyzék	36

1. Bevezetés

Szakedolgozatom célja, hogy bemutassam a Covid-19 járvány hazai bűnözésre gyakorolt azon hatását, melyet statisztikai adatokkal is szemléltetni lehet. Témaválasztásom több okból esett erre az eseményre. Egyfelől kijelenthető, hogy ez a jelenség nagyban befolyásolta az emberek életét a 2020-as évek első felében, másrészt maga a járvány sok olyan megoldandó kérdést és problémát szült, amelyre korábban nem volt példa.

A járványnak az emberek mindennapi életén túl hatása volt a bűnözési szokásokra is, melyeket legjobban az idevonatkozó statisztikai mutatókkal fogok szemléltetni. A téma kibontása előtt röviden bemutatásra kerül maga a koronavírus-járvány és a rá adott politikai, jogi és egészségügyi válaszok is, az összefüggések könnyebb megértésének céljából. Ugyanis számos olyan jogszabály és egészségügyi intézkedés került bevezetésre, melyek nagyban befolyásolták a bűnelkövetői statisztikát. Mivel az illetékes szervek már a járvány hivatalos vége előtt megszüntették a Covid-járvány adatait és a járvány alatt meghozott intézkedéseket rögzítő koronavirus.gov.hu webfelületet, így a dolgozatom első felében a korabeli sajtótermékeket fogom szemlélni.

A bűnözői szokások vizsgálata során szeretnék egy rövid áttekintést adni a járvány előtti utolsó évek adataiból, hogy ezekhez viszonyítva érezzük a járvány hatását. A járvány alatti statisztikákból és az azokban bekövetkezett változásokra a saját gondolataim mentén igyekszek majd reális következtetéseket levonni. A bűnözői mutatókat a Központi Statisztikai és a Legfőbb Ügyészség által közzétett adatok alapján fogom prezentálni.

Mivel bűnügyi statisztikák csak az elkövetési mennyiségeket mutatják be, így a változások dinamikája mögötti tartalmat, a járvány emberekre gyakorolt hatásának elemzésével szeretném bemutatni, ugyan amint az látszani fog egyértelmű összefüggések fedezhetőek fel az egyes bűncselekmények változása és a koronavírus okozta társadalom lélektani és pszichológiai változása, valamint a járványügyi intézkedések között.

Szemléltetés céljából a leggyakoribb bűncselekménytípusok változásait szeretném bemutatni, így az élet és testiépség elleni, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni, a vagyon elleni, és a korrupciós bűncselekmények kerülnek górcső alá.

Végezetül pedig a láthatatlan bűnözés problematikájára szeretnék kitérni, hiszen nem csak nyilvántartott bűnesetekre volt hatással az egészségügyi vészhelyzet, hanem a látenciát is növelte, mint az látható lesz.

2. A Covid-19 betegség bemutatása

Dolgozatom elején szeretném bemutatni a betegséget, amely később globális járványt okozott és befolyásolta a hátunk mögött hagyott öt évet. Mivel a betegséggel kapcsolatban számos tévhit, álhír vagy történet van a közbeszédben így forrásként az Egészségügyi Világszervezet és az Európai Unió Európai hivatalos álláspontját szeretném bemutatni a betegségről.

Kezdeként a betegséget, annak tüneteit és szövődményeit szeretném bemutatni. Az általunk Covid-19-nek, vagy simán Covidnak nevezett betegséget a SARS-CoV-2 nevű vírus terjeszti és okozza. Ez a vírus, a koronavírusok egy új törzse, melyet 2019 decembere előtt emberben még nem mutattak ki.¹

A fertőzés az úgynevezett cseppfertőzések közé sorolandó, tehát a vírus a beteg orrából és szájából távozó folyékony részecskéken keresztül terjed. Az ilyen cseppekről elmondható, hogy minden percben, minden tevékenység során távoznak az emberi szervezetből, például beszéd, légzés, éneklés és tüsszentés közben.²

A betegség kezdeti tünetei hasonlóak az influenzához (láz, köhögés, gyengeség), ez is hozzájárulhatott ahhoz, hogy a járvány elején az emberek nem fordultak időben orvoshoz.

A Covid-betegségnek azonban vannak fentiekén kívül más, súlyosabb tünetei is. Például az ízérzékelés és a szaglás elvesztése, erős izom- és torokfájdalom, hasmenés. Ezekén túl a súlyos tüneteket közé sorolták a fokozott légszomjat, a mellkasi fájdalmat és a zavartságot. Már az járvány elején kiderült, hogy a tünetek egyes egyéneknél gyorsan romoltak. Az a beteg, aki nem kapott időben orvosi segítséget, gyakran már a betegség második hetében súlyosabb tünetektől szenvedett. Közülük sokan nem úszták meg kórházi ellátás, akár hosszabb ideig is intenzív ellátást igényeltek.³

Ha kór mortalitását nézzük, akkor egy alacsony kockázatú betegségről beszélhetünk, nem halálozási arány alacsony, de a megszokott influenza típusú betegségeknél magasabb.⁴

¹ Európai Vakcinázási Portál: Covid19, 2023. 07. 11.
<https://vaccination-info.europa.eu/hu/covid19> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

² World Health Organization: Coronavirus (COVID-19), 2025.
https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1 (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

³ Európai Vakcinázási Portál: Covid19, 2023. 07.11.
<https://vaccination-info.europa.eu/hu/covid19> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

⁴ Európai Vakcinázási Portál: Covid19, 2023. 07.11.
<https://vaccination-info.europa.eu/hu/covid19> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

Olykor betegségből kigyógyult emberek esetén is megfigyelhetőek tünetek, melyet a tudomány poszt-Covid19 szindrómának nevezett el. Az a betegség bárkinél előfordulhat, függetlenül attól, hogy a kór mennyire súlyosan terhelte meg a szervezetét. A szindróma tünetei közé sorolhatóak a szaglás és ízlelés képességének elvesztése, általános gyengeség és a kognitív zavar. Ezek akár a betegséget követően hónapokig is fennmaradhatnak. Ennek kezelésére jelenleg nincs módszer, de azt megfigyelték, hogy a Covid-19 ellen beoltott embereknél ez ritkábban lép fel.⁵

2.1. A Covid-19 járvány terjedése Magyarországon

A következő részben a járvány magyarországi terjedésének ütemét szeretném bemutatni, hogy egy lekerekített képet kaphassunk arról, hogy miként söpört végig az országon a betegség. A járványra adott intézkedéseket, jogszabályi változásokat a dolgozat később részében fogom részletesen kibontani.

A pandémia alakulásának hazai bemutatását nagyban nehezíti, hogy a járványügyi statisztikát, a járványra bevezetett intézkedéseket bemutató koronavírus.gov.hu weboldalt, a Magyarország Kormánya 2023. január 1-jén megszüntette. Döntésük indoklása szerint a járvány lefolyása ekkor már kedvező volt, így nem tartják fent tovább a portált. A weboldal archívumként sem maradt meg az utókornak, ezért minden, amit ott volt található, az elveszett.⁶

A fenti okból kifolyólag a járvány eseményeit a korabeli sajtót szemlélve szeretném bemutatni, ami talán még jobban is érzékelteti az akkor állapotokat.

A Covid-19 járvány a kínai Vuhan városából indult ki 2019. decemberében. Az újonnan felfedezett betegség gyorsan szétterjedt az egész világon. A WHO ekkor nevezte el a vírust SARS-CoV-2-nek, a betegséget pedig Covid-19-nek.⁷

A járvány hazánkba hivatalosan 2020. március elején érkezett meg, ekkor jelentették az első két megbetegedést. Mindkét fertőzött iráni származású fiatalember

⁵ Európai Vakcinázási Portál: Covid19, 2023. 07.11.

<https://vaccination-info.europa.eu/hu/covid19> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

⁶ Aradi Hanga Zsófia: Végleg megszűnt a koronavírus.gov.hu, 2023, Telex, 2023. 01. 02.

<https://telex.hu/koronavirus/2023/01/02/vegleg-megszunt-a-koronavirus-gov-hu>

(utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

⁷ Európai Tanács: Időrendi áttekintés – a Covid-19-cel kapcsolatos tanácsi intézkedések, 2025, Európai Tanács, 2025. 02. 05.

<https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/coronavirus-pandemic/timeline/>

(utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 02.)

szerint már több hete csak egyedi vírusfertőzéseket diagnosztizáltak, tehát hazánkban is megszűnt a járvány.²⁵

2.2. A járvány megfékezése céljából tett kormányzati lépések

A dolgozat ezen részében szeretném összefoglalni azokat a fontosabb intézkedéseket, melyet a magyar kormány a Covid-19 járvány megfékezésére, mérséklésére hozott.

Mint fent írtam a betegséget 2019. decemberében Kínában mutatták ki először, amely hamar elkezdett terjedni a világ több pontján. A hazai kormány 2020. január 31-én tette meg az első lépést a járvány elleni védekezés terén.

Ezen a napon Orbán Viktor miniszterelnök bejelentette, hogy egy kifejezetten ezzel a betegséggel foglalkozó Operatív Törzsöt hoznak létre. Hiszen a betegség ekkor még nem volt jelen Magyarországon, de fel kellett készülniük a járvány érkezésére.²⁶ Az újonnan létrehozott szerv még aznap este közzreadta az akciótervét, mely leginkább az országba való belépés során végrehajtott szigorú egészségügyi ellenőrzések végrehajtásából állt, valamint az egészségügyi és rendvédelmi dolgozók megfelelő védelmének biztosításáról.²⁷

Az első jelentősebb esemény 2020. március 11-én történt, amikor Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter bejelentette, hogy a kormány rendkívüli jogrendet és veszélyhelyzetet vezet be az ország egész területére. Első lépésben beutazási tilalmat rendeltek el a járvány által leginkább fertőzött államokból, megtiltották a nagyobb tömegrendezvényeket és számos intézményben látogatási tilalmat vezetnek be. Már ekkor kijelentette, hogy akik megszegik az intézkedéseket szankciókra számíthatnak.²⁸

²⁵ Iván-Nagy Szilvia: Itt a vége, már hetente sem fognak hazai adatokat közölni a koronavírusos esetekről, 2023, Telex, 2023. 07. 07.

<https://telex.hu/belfold/2023/07/07/adatszolgaltatas-koronavirus-heti-adatok> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

²⁶ Hír TV: Orbán: Egy operatív törzs jött létre a koronavírussal kapcsolatban, 2020, Hír TV, 2020. 01. 31. <https://web.archive.org/web/20200317060603/https://hirtv.hu/ahirtvhirei/orban-egy-operativ-torzs-jott-le-re-a-koronavirussal-kapcsolatban-2494449> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

²⁷ MTI: Az Operatív Törzs Akcióterve a koronavírus-járvány elleni védekezésért, 2020, Magyarország Kormánya, 2020. 01. 31. <https://2015-2019.kormany.hu/hu/belugyminiszterium/hirek/az-operativ-torzs-akcioterve-a-koronavirus-jarvany-elleni-vedekezesert> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

²⁸ MTI: Veszélyhelyzetet hirdetett a kormány az ország egész területére, 2020, Hirado.hu, 2020. 03. 11.

halálozási adatokat közölték, illetve rögzítették a járvány megfékezésére és mérséklésére megtett erőfeszítéseiket.

Már a weboldal 2023. január 1-i törlését egy évvel megelőzve bejelentették, hogy 10 évre titkosítják a járvánnyal foglalkozó Operatív Törzs összes döntését, javaslatát és minden hozzájuk kapcsolható dokumentumot.⁴¹

2.3. A hazai járvány összegzése

Hazánkban a SARS-CoV-2 vírus és annak variánsai által okozott járványban, a járvány bő 3 éve alatt 2 201 355 fertőzést diagnosztizáltak és 48 762 áldozatot tartottak nyilván.⁴² Ez azt jelenti, hogy minden ötödik magyar közvetlenül is elszenvedte a járványt.

A fentiekből jól látható, hogy a hatóságok, mivel a vírus elleni vakcina csak a járvány kirobbanása után készült el, leginkább a természetes megfékezésre, mérséklésre helyezték a hangsúlyt. A pandémia alatt több ütemben vezettek ki kijárási tilalmat és olyan korlátozásokat, amelyekkel az emberek kontaktszámát igyekeztek csökkenteni. A későbbiekben pedig, a népesség átoltottságát szerették volna növelni, egyes szektorokban kötelező oltások bevezetésével (pl. oktatás, honvédség), máskor pedig bizonyos hétköznapi tevékenységet az oltás felvételéhez kötötték.

A betegek mellett azokat is erősen megviselte a járvány, akik átvészelték fertőzés nélkül, hiszen rengeteg vállalkozás ment tönkre, így sokan az állásukat is elvesztették, emellett emiatt a lakosságban egy általános depresszió, szorongás és bizonytalanság is megfigyelhető volt. Emellett sok esetben érezhető volt az emberekben felgyűlt

A lakosság megváltozott lelki állapota a bűnözési statisztikákat is befolyásolhatta, sokan nem tűrték el a nagy lezárásokat, vagy csak egyszerűen nem hittek azoknak hatékonyságában, ezért sokan figyelmen kívül hagyták az szabályokat.

⁴¹ HVG: Tíz évre „titkosítják” az operatív törzs minden döntését és dokumentumát, 2022, HVG.hu, 2022. 01. 12.

https://hvg.hu/itthon/20220112_Tiz_evre_titkositjak_az_Operativ_Torzs_minden_donteset (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

⁴² Dienes Gábor: A WHO bejelentette: a Covid-vészhelyzetnek hivatalosan is vége, 2023, 444, 2023. 05. 05.

<https://444.hu/2023/05/05/a-who-bejelentette-a-covid-veszhelyzetnek-hivatalosan-is-vege> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

3. Bűnügyi statisztikák a koronavírus-járvány idején (2020-2023)

A járvány és annak három évének ismertetése után, szeretném bemutatni az időszakra jellemző bűnözési mutatókat. A statisztikai adatokat az Ügyészség, a Rendőrség és a Központi Statisztikai Hivatal által közölt eredmények alapján fogom bemutatni, azok változásaira vagy stagnálására pedig a lehetséges válaszokat szeretném bemutatni.

Kezdeként egy olyan jelenséget szeretnék bemutatni, amelynek megismerésére a már többször leírt információhiány miatt, ismét csak a sajtóból lehetett értesülni, ráadásul csak 2024. őszén. Ekkor fordult Szabadi István, a Mi Hazánk parlamenti képviselő a Belügyminisztériumhoz azzal a kérdéssel, hogy hozzák nyilvánosságra, hogy a járványügyi intézkedéseket hány ember szegte meg a pandémia alatt, hiszen a korábban említett adathiány miatt ezek is megismerhetetlenek voltak. A kérdés arra irányult, hogy hány természetes személyt vontak eljárás alá, mekkora összegű pénzbírságokat szabtak ki, illetve, hogy közöljék az elkövetett szabálysértések tényállásait is.⁴³

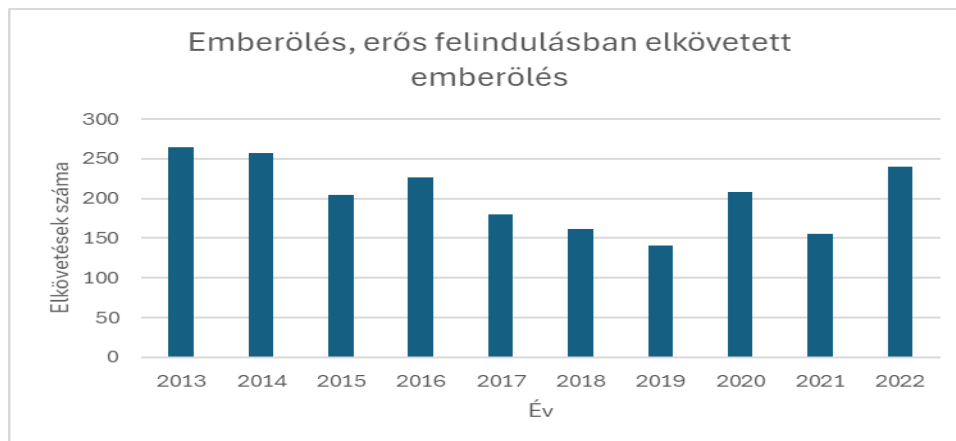
Az illetékes minisztérium azonban, azonban csak részleges válasz szolgáltatott a kérdésekre. A részletes adatok helyett, csak egy összesítést közöltek, mely szerint a járvány 3 éve alatt, 86 783 személyt jelentettek fel a járványügyi intézkedések megszegése miatt, valamint 117 228 emberrel szemben szabtak ki helyszíni bírságot. A Minisztérium szerint nincs adat arról, hogy esetben figyelmeztették szóban az elkövetőket, továbbá hányszor kellett szabálysértési elzárást eszközölni. Arra a kérdésre, hogy a megbírságolt személyeknek mekkora összeget kellett befizetniük, nem válaszoltak.⁴⁴

⁴³ Sarkadi-Illyés Csaba: Százezernyi magyar büntettek meg a Covid miatt, de a kormány még titkol valami nagyon durvát, 2024, Economx, 2024. 11. 29.

<https://www.economx.hu/belfold/koronavirus-rendorseg-belugyminiszterium-covid-birsag.800389.html> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

⁴⁴ Sarkadi-Illyés Csaba: Százezernyi magyar büntettek meg a Covid miatt, de a kormány még titkol valami nagyon durvát, 2024, Economx, 2024. 11. 29.

<https://www.economx.hu/belfold/koronavirus-rendorseg-belugyminiszterium-covid-birsag.800389.html> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

3. ábra Emberölések és erős felindulásban elkövetett emberölések számának alakulása⁴⁹
Készítette: Bíró József

A gyilkossági adatok 2022-es megugrásában szerintem már jól észrevehetőek a társadalomban egyre jobban halmozódó negatív érzések, a frusztráció, a kilátástalanság. A munkahelyek elvesztése, a karantén miatti bezártság, a betegséggel járó depresszív környezet mind hozzájárulnak ahhoz, hogy olyan mentális egészségügyi problémák jelentkezzenek az embereknél, amelyek megnövelik egy gyilkosság elkövetésének kockázatát.

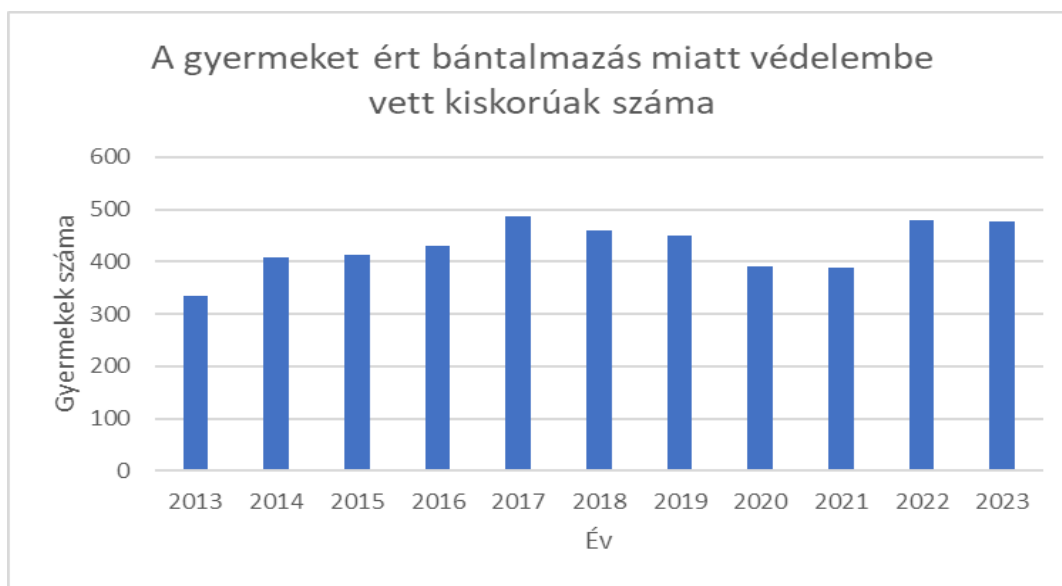
A testi sértések mennyiségének stagnálásában számok okot fel lehet fedezni. A legkézenfekvőbb magyarázat, hogy a járványügyi intézkedések következtében az emberek közötti kontaktusok száma elérte a minimumot. A különböző rendezvények tiltásával, vendéglátóhelyek bezárásával az emberek nem keveredtek olyan szituációba, ahol erőszakos cselekményt követhettek volna el.

Emellett lehetett egy pszichológiai oka is az esetszámok állandósulásának. Noha időközönként feloldották a járványügyi szabályokat és az emberekben jelen volt a már említett frusztráció és agresszió. A betegségtől való félelem nagyobb volt bennük, ez megakadályozhatta őket abban, hogy egy erőszakos konfliktus részesei legyenek.

A harmadik lehetőség az, hogy néhány statisztikai mutató torz képet ad a látencia miatt, ugyanis csak azokat a bűneseteket látjuk, amelyeket bejelentenek a hatóságoknak.

⁴⁹ Legfőbb Ügyészség: Bűnözés és igazságszolgáltatás, 2023.
<https://ugyeszseg.hu/repository/mkudok38884.pdf> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

jelentkezzenek a hatóságoknál, hiszen csökkent bennük a társadalmi elítéltségtől való félelemérzet.

5. ábra A bántalmazás miatt védelembe vett kiskorúak száma⁵²
Készítette: Bíró József

A bántalmazás miatt védelembe vett kiskorúak számát közvetlenül is kapcsolni lehet a családon belüli erőszakos viselkedésekhez, mivel sok esetben a gyermekek maguk is elszenvedői az atrocitásoknak. A gyermekek bántalmazása sok töről fakadhat, a szülők, gondviselők között kialakult konfliktusoknak a gyermekek is szemtanúi, esetleg áldozatai lehetnek. A pandémia okozta gazdasági változások is hozzájárulhattak ezekhez a számokhoz. A munkahelyek elvesztése és az anyagi nehézségek, különösen az egyébként is nehéz gazdasági helyzetben élő családok esetében mind-mind újabb rizikófaktorokat jelentettek, amelyek potenciálisan előidézték a gyermekek bántalmazását.

Itt azonban a korábban bemutatott jelenség helyett, egy másik figyelhető meg. A járvány első két évében, csökkent ugyan az esetszám, de nem jelentős mértékben, majd a járvány további idejére visszaállt a pandémia előtti szintre. Ez a statisztikai mutató leginkább a járványügyi intézkedésekkel hozható összefüggésbe. Az óvodák, iskolák bezárása és a közösségi alkalmat megtiltása növelte a látenciát. A gyermekeket elzárták a segítségnyújtás lehetőségétől. Legtöbb esetben az óvodai nevelők, tanárok és az egyéb gyermekvédelmi segítőszemélyzet észleli elsőként a bántalmazás jeleit. Azonban a kiskorúak otthon maradásával ez a gyermekvédelmi jelzőrendszer sok esetben elvesztette a funkcióját, a védelmi mechanizmusok gyengültek.

Ezt az állítást igazolhatja az a statisztikai adat, hogy 2022-től kezdve, amikor már nem rendeltek el kötelezően iskolalátogatási tilalmat, az esetszámok megemelkedtek, de jelentősen nem lépték túl a pandémia előtti értékeket.⁵³

⁵² Központi Statisztikai Hivatal: 25. 1. 1. 16. A nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0059.html (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

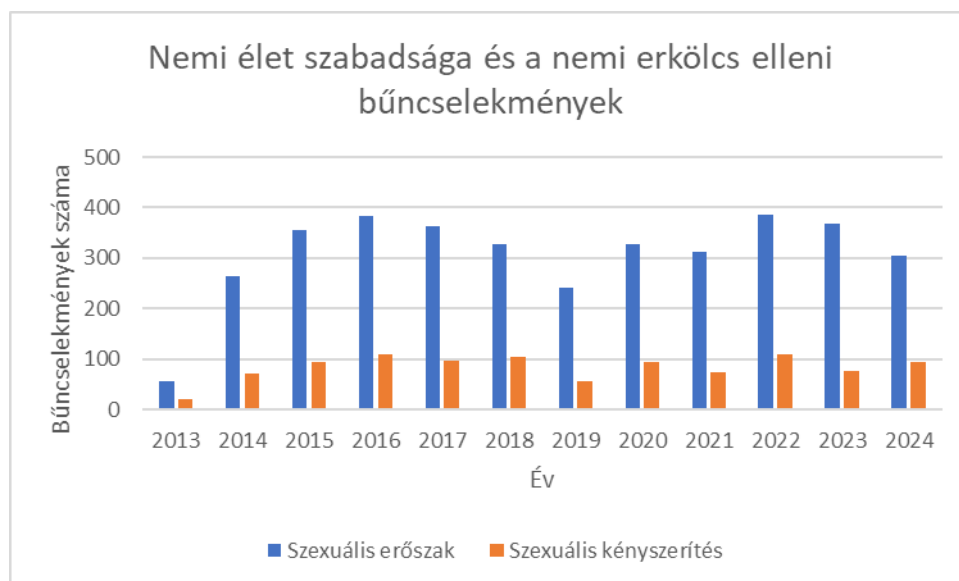
⁵³ Központi Statisztikai Hivatal: 25. 1. 1. 16. A nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0059.html (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

a jelenség is megfigyelhető, hogy a pároknál a közvetlen a járvány hatásaként új konfliktus alakult ki, például az anyagi gondok és a bizonytalan jövőkép miatt.

Összegzésként elmondható, hogy amíg az élet és testi épség elleni bűncselekmények számát a járvány tartósan alacsonyan tudta tartani, addig a családtagok ellen bűncselekményeket megnövelte. Ez azzal magyarázható leginkább, hogy a társadalmi feszültségeket az emberek, mivel más lehetőségük nem volt, otthon a négy fal között engedték szabadjárá, valamint az összezárttság jobban felszínre hozta a párkapcsolati konfliktusokat. Az, hogy a családon belüli erőszakos cselekmények közbeszédben emlegetett megsokszorozódása elmaradt, hiszen nagyságrendileg csak duplájára emelkedett az esetszám. Betudható annak, hogy alapvetően az ilyen cselekményeknél megfigyelhető egy látencia, sok bűncselekmény rejtve maradt a hatóságok elől, amelyet csökkentett ugyan, de nem szüntetett meg az a jelenség, hogy bátrabban közeledtek a sértettek a hatóságok felé.

5. A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények

A dolgozat ezen részében a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs ellen elkövetett bűnesetek számát fogom áttekinteni, kiemelve az elkövetett nemi erőszak és szexuális kényszerítés bűncselekményeket.

7. ábra A szexuális erőszak és szexuális kényszerítés elkövetéseinek alakulása a KSH adatai alapján⁵⁶
Készítette: Bíró József

A fenti oszlop diagrammon a járvány ideje alatt elkövetett szexuális erőszak és kényszerítés tendenciáit szeretném bemutatni. A grafikon létrehozásához a Központi Statisztikai Hivatal adatait használtam, mert ezek bemutatják a járvány lecsengése utáni értékeket is. Ki kell emelnek, hogy az Ügyészség által közzétett értékek eltérnek a KSH

⁵⁶ Központi Statisztikai Hivatal: 11. 1. 1. 3. Regisztrált Bűncselekmények
https://www.ksh.hu/stadat_files/iga/hu/iga0003.html (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

a hatóságoknak, 2020-ban azonban majdnem a duplájára emelkedett az ez évi 95 esettel. Majd enyhe csökkenést követően ismét emelkedni kezdett, a hullámváz pedig évenként változik, érdekes módon a járványt követő első évben 2024-ben, pontosan ugyanannyi esetet jelentettek, mint a pandémia első évében. A statisztikai adatok torlódása ebben az esetben is jelen van, a 2021-es 73 jelzett eset után, 2022-ben 110 alkalmat tartottak nyilván, az érdekes azonban, hogy a járvány utolsó évét követően, 2024-ben ismét emelkedést láthatunk a bűnügyi statisztikában, a szexuális erőszakkal ellentétben, ahol egy jól látható csökkenés következett be.⁶⁰

Az évenkénti ingadozásnak és a korábban felsorolt bűncselekményekhez viszonyított rendkívül alacsony elkövetési számnak több magyarázata is lehet. Magas lehet a látencia, a kényszerítés gyakran nem olyan látványos bűncselekmény, mint az erőszak, például sok esetben elmarad a fizikai testi kényszer alkalmazása. Az áldozatok emiatt sok esetben nem is tudják, hogy mit is értünk kényszerítés alatt, hogy amin keresztül mentek annak büntetőjogi következménye van, így nem jelentik a cselekményt.

A látens bűnözés mértékében szerepet játszhat a társadalmi érzékenység alacsony szintje is a kérdéssel kapcsolatban, a szexuális erőszak, mint bűncselekmény fogalmát sokkal pontosabban ismerik, még a büntetőjogot nem ismerő emberek is. Ez az elkövetési forma hamarabb jön velük szembe a médiába és a különböző információs csatornákon, így nem is gondolnak arra, hogy erőszak alkalmazása nélkül is el lehet követni szexuális bűncselekményt.

⁶⁰ Központi Statisztikai Hivatal: 11. 1. 1. 3. Regisztrált Bűncselekmények
https://www.ksh.hu/stadat_files/iga/hu/iga0003.html (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 03.)

videók, ahol ismert orvosok arcát és hangját használták fel arra a célra, hogy nem létező, vagy létező, de nem hatásos gyógyászati termékeket áruljanak velük.⁷¹

Ezekből látszik, hogy a járvány óta a hagyományosan értelmezett csalás fogalmát teljesen felváltották a fenti elkövetési magatartások. A jövő legnagyobb kihívása az lesz, hogy ezeket a bűncselekményeket megelőzzék. Ehhez pedig véleményem szerint már nem elég annyi, hogy a bűnüldöző szervek technikai képességeit fejlesztjük. Ahhoz, hogy az online térben elkövetett csalások száma mérséklődjön, magukat az internetfelhasználókat kellene megtanítani arra, hogy ők is képesek legyenek már előre kivédeni a támadásokat. Ezt már az iskolákban el kéne kezdeni, hiszen a gyerekek nagy része már az online térbe szocializálódik. Valamint az interneten jelenlévő szolgáltatásoknak, például bankok, e-kereskedelmi szolgáltatók, meg kell erősíteniük a kibervédelmi rendszereiket.

6.4. A sikkasztás

A folytatásban a vagyon elleni bűncselekmények egy speciális formájának változásai szeretném bemutatni, a sikkasztást. A bűncselekmény különlegességét az adja, hogy a vagyontárgyak eltulajdonítására, vagy sajátként kezelésére úgy kerül sor, hogy az elkövető a vagyontárgyak kezelésére felhatalmazást kapott, vagy azok felett meghatározott jogcímen rendelkezett.⁷²

Ebből kifolyólag sikkasztás bűncselekmény a leggyakrabban fordul elő, amikor cégek, vagy jogi személyek vagyonát, vagy értékeit eltulajdonítják.

11. ábra A sikkasztások mennyiség változása
Készítette: Bíró József

⁷¹ Lőrincz Csaba: Krasznai: a deepfake új technológia, a csalás a régimódi, 2024, Klub Rádió, 2024. 11. 19.

<https://www.klubradio.hu/adasok/krasznay-a-deepfake-uj-technologia-a-csalas-regimodi-148326> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 05.)

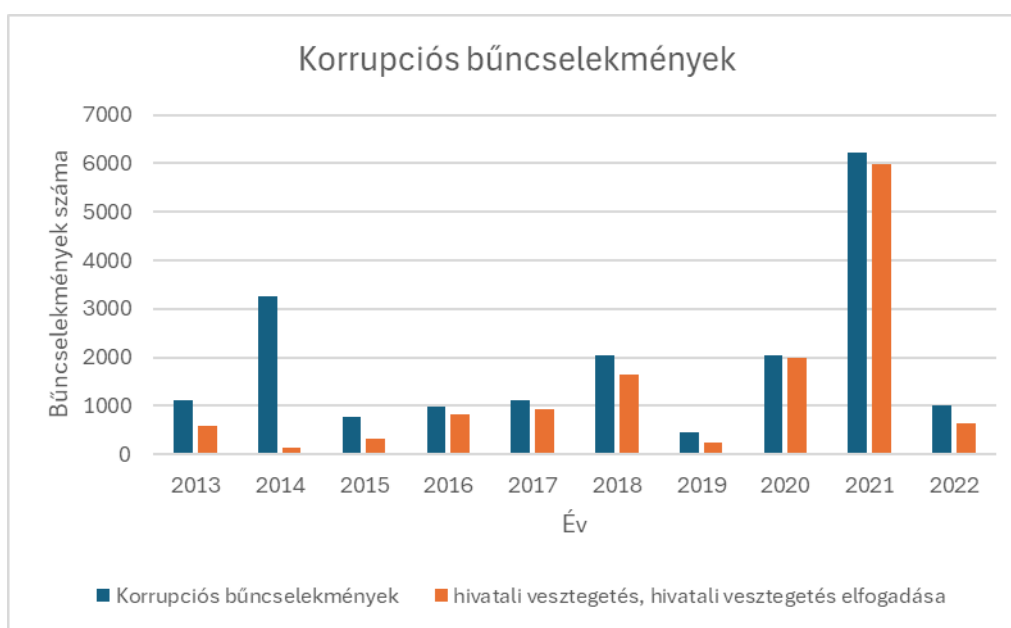
⁷² Btk: 372. § Sikkasztás, Büntetőjog.Infó, 2025. 04. 04.

<https://buntetojog.info/kulonos-resz/btk-372-%C2%A7-sikkasztas/> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 05.)

Az ezt követő stabilizálódás annak lehet a következménye, hogy a válságból tanulva sokan végrehajtottak egy digitális átállást, emiatt a vállalkozások és egyéb gazdálkodó szervezetek pénzügyei áthelyeződtek az online térbe, amely szigorúbb ellenőrzéseket végez és pontosan nyilvántart minden pénzmozgást.

7. A korrupciós bűncselekmények

Végezetül a koronavírus alatt elkövetett korrupciós bűncselekményeket, szeretném bemutatni, azon belül is a hivatali vesztegetésre és a hivatali vesztegetés elfogadásának alakulására szeretnék fókuszálni. Ahogyan az látható lesz, a járvány alatt ennek a bűncselekménynek különös szerep jutott.

12. ábra A korrupciós bűncselekmények a járvány alatt
Készítette: Bíró József

A fenti ábrán szeretném bemutatni a korrupciós bűncselekmények változásait. Ahogyan az látszik a 9 vizsgált év alatt 2 kiemelkedő pont van, az egyik 2014, amikor 3200-nál is több korrupciós bűncselekmény történt, azonban ebből csak 141 volt hivatali bűncselekmény. Ezt az óriási ugrást a 2014-ben kirobbant Nyelvvizsga-botrány okozta, mely során egy 10 éve működő bünszervezet, nyelvvizsga-bizonyítványok beszerzését vállalta vesztegetés alkalmazásával. Csak ennek az egynek több mint 1000 gyanúsítottja volt.⁷⁸

A következő, még ennél is hatalmasabb emelkedés bár a Covid-19-hez köthető. 2021-ben összesen 6219 korrupciós bűncselekmény volt, mely során 5979 alkalommal hivatali vesztegetés vagy hivatali vesztegetés elfogadás valósult meg. Ez is jól mutatja,

⁷⁸ Huszár Krisztina: Nyelvvizsgabotrány: ezren üthetik meg a bokájukat, 2014, 24.hu, 2014. 09. 01. <https://24.hu/kozelet/2014/09/01/nyelvvizsgabotrany-ezren-uthetik-meg-a-bokajukat/> (utolsó letöltés ideje: 2025. 04. 05.)

